

Päivämäärä
13.06.2017

379 §

**Oulun kaupungin lausunto valtakunnallisten
alueidenkäyttötavoitteiden luonnoksesta**

Dno

OUKA/11064/00.04.00/2015

Päätöshistoria

-

Tiivistelmä

Ympäristöministeriö on käynnistänyt valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistamisen ja pyytää Oulun kaupungilta lausuntoa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden luonnoksesta 30.6.2017 mennessä.

Esittelyteksti

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Uudistettavien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden on tarkoitus korvata valtioneuvoston 30.11.2000 tekemä ja 13.11.2008 tarkistama päätös. Lausunnolla oleva luonnos on valmisteltu maankäyttö- ja rakennuslain toimivuusarvioinnin ja hallitusohjelman linjausten mukaisesti siten, että tavoitteet koskisivat nykyistä rajatumminkin keskeisimpiä valtakunnallisia näkökohtia.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoituksena on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioiminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Sisällöltään valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet konkretisoivat ja täsmentävät alueidenkäytön suunnittelun tavoitteita. Tavoitteet eivät laajenna kaavojen sisältövaatimusten alaa eivätkä luo oikeudellisia perusvaatimuksia kaavoitukselle, mutta ne vaikuttavat erityisesti maakuntakaavoitukseen sekä suurten kaupunkien laaja-alaiseen yleiskaavoitukseen.

Lausunnolla olevassa luonnoksessa valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on ryhmitelty seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Lausunnolla oleva luonnokseen, sitä koskevaan ympäristöselostukseen sekä asiaa koskeva taustamuistioon voi tutustua osoitteessa www.ym.fi/lausuntopyynnot.

Oulun kaupungin lausunto

Päivämäärä
13.06.2017

Oulun kaupunki pitää myönteisenä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistamisen lähtökohtia ja tavoitteita. Maankäytön suunnittelujärjestelmän toimivuuden kannalta on hyvä, ettei tavoitteissa anneta enää suoria ohjeita maakunta- ja kuntakaavoitukselle. Myös tavoitteiden tiivistäminen on perusteltua.

Luonnoksessa valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on esitetty tavoitteiden taustana ja tarpeena sekä varsinaisina tavoitteina. Esitystapa on haastava tavoitteiden tulkinnan näkökulmasta ja jatkotyössä tulisi arvioida perustelujen ja itse tavoitteiden esittämistä selvästi erillisinä kokonaisuuksia.

Oulun kaupunki kiinnittää lausunnossaan huomiota seuraaviin alueidenkäyttötavoitteiden sisältöihin asiakokonaisuuksittain:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Nykyiset alueidenkäyttötavoitteet ovat yhdessä maankäyttö- ja rakennuslain kaavojen sisältövaatimusten kanssa linjanneet selvästi yhdyskuntarakenteen kehittämissuunnaksi sen eheyttämisen. Tavoitteissa on lisäksi tunnistettu kaupunkiseutujen erityisrooli tässä tehtävässä.

Luonnoksessa yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen liittyviä tavoitteita on muotoiluiltaan merkittävästi väljennetty. Tavoitteissa ei ole myöskään tunnistettu suurten kaupunkien ja kaupunkiseutujen erityistä merkitystä kestäväen alue- ja yhdyskuntarakenteen toteuttamisessa.

Alueidenkäytön tavoitteiden toteutuminen edellyttää jatkossakin yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja erityisesti suurta liikennetarvetta aiheuttavien toimintojen sijoittamista kestävästi osaksi nykyistä yhdyskuntarakennetta. Siten luonnoksessa esitettyjä muotoiluja tulisi jatkovalmistelussa muuttaa sitovimmiksi, jolloin valtakunnalliset alueidenkäytöntavoitteet ohjaisivat yksiselitteisesti maakunta- ja kuntakaavoitusta eheyttämään nykyistä yhdyskuntarakennetta sekä kehittämään keskusta-alueita. Tavoite tulisi kohdistaa erityisesti kaupunkiseuduille.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Luonnoksessa terveellistä ja turvallista elinympäristöä koskevissa tavoitteiden sisällöt korostavat ilmastomuutokseen ja sään ääri-ilmiöihin varautumista sekä melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisemistä. Tältäkin

Päivämäärä
13.06.2017

osin tavoitteiden tulisi olla selvemmin tulvavaara-alueiden suunnittelua ohjaavia ja terveyshaittojen vähentämiseen tähtääviä.

Luonnoksen mukaisissa alueidenkäyttötavoitteissa on korostettu oikealla tavalla suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien laitosten ja niitä palvelevien kemikaaliratapihojen sijoittamista riittävän etäälle asuinalueista. On tärkeää, että tavoite koskee muitakin kuin uusia ratapihoja, koska useissa kaupungeissa Oulu mukaan lukien, keskeisesti sijaitsevien ratapihojen kehittämistä tulee tarkastella myös toimintojen siirtämistä tutkien.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Luonnoksessa luonto- ja kulttuuriympäristöä koskevia alueidenkäyttötavoitteita on yleistetty, eikä niissä ole enää nykyisten tavoitteiden tavoin erillisiä mainintoja mm. pohjavesien suojele- ja käyttötarpeesta, vesistöjen tilasta ja ranta-alueiden säilymisestä. Myös luonnon monimuotoisuuden ja virkistyskäytön osalta tavoitteissa ei ole enää mainintaa aluekokonaisuuksien välisistä yhteyksistä.

Alueidenkäyttötavoitteiden jatkovalmistelussa tulisi vielä tarkemmin arvioida, muodostavatko yleispiirteiset kirjaukset yhdessä maakunta- ja kuntakaavojen sisältövaatimusten ja erityislainsäädännön kanssa riittävät lähtökohdat luonnon- ja kulttuuriympäristön merkittävien arvojen turvaamiseksi.

Liitteet	-
Oheismateriaali	-
Esittelijä	Yhdyskuntajohtaja Matti Matinheikki
Päätösesitys	Yhdyskuntalautakunta antaa ympäristöministeriölle yllä olevan lausunnon valtakunnallia alueidenkäyttötavoitteita koskevan valtioneuvoston päätöksen luonnoksesta.
Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin.
Valmistelijat	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut/ yleiskaavoitus, yleiskaavapäällikkö Paula Paajanen 044 703 1233.
Täytäntöönpano- tiedot	Ei muutoksenhakua. Ote: Ympäristöministeriö, sähköpostitse kirjaamo@ym.fi

Otteen oikeaksi todistaa
Oulussa 19.06.2017

